

■ Norman Dunnes farm ligger en halv times kørsel vest for Dublin nær den lille by Maynooth ved Kildare.

Prisvindende ung, irsk landmand:

- Vores omkostninger er altid lavere og udbytter ofte højere

Norman Dunne er ikke økologisk landmand.

– Men min grundtanke er at give afgrøderne en sund jord og en god etablering. Så klarer de resten næsten af sig selv, siger han.

Af **Jørgen P. Jensen**

40 41 76 84 - jpj@effektivtlandbrug.dk

 Egentlig er Norman Dunne udlært tømrer.

Men sidste år blev han hædret med den irske pris »Farming for Nature«.

Effektivt Landbrug besøger den unge, innovative landmand, der har sit landbrug på 160 hektar en halv times kørsel vest for Dublin i det centrale, grønne Irland.

Det er nogle måneder siden i det tidlige forår, og vi går i den friske luft ud over hans plantedækkede marker sammen med hans far, Michael Dunne.

- Faktisk har jeg altid haft et ønske om at drive et sundt landbrug, fastslår Norman Dunne.

- Og min grundtanke er at give afgrøderne en sund jord og en god etablering. Så klarer de resten næsten af sig selv.

Alligevel vil han ikke betegne sig som økologisk landmand.

- Nej, slet ikke – er der et nødven-

digt behov, så sprøjter vi. Og vi bruger glyphosat i vores CA-sædskitte, siger han og fortsætter med at fortælle om deres mange nytænkende tiltag i markdriften.

Vinterærter

- For eksempel dyrker vi de første vinter-ærter her i Irland samsået med vinterraps som companion crops, fortæller Norman Dunne.

- Ærterne hjælper med at binde luftens kvælstof i jorden til gavn for både raps og vores budget – gødningspriser er jo gået crazy.

Begge sværger til conservation agriculture, hjemmelavet kompostgødning og øget biodiversitet.

- Vi har netop haft ret hård frost efter en ellers mild vinter. Men frosten ser ikke ud til at have skadet vintærterne.

Planen er at høste både ærter og raps på én og samme gang for derefter at skille rapsfrø og ærter fra hinanden.

- Vi har indkøbt en cylinderrenser i Danmark, der gør det nemt at franske de lettere rapsfrø fra ærterne, fortæller Michael Dunne.

Kompostgødning

I en længere årrække har de dyrket pløjefrit med no till eller direkte såning.

- Når I ser vores svære jord, forstår I hvorfor. Tidligere knoklede vi med at få lavet et ordentligt såbed, hvilket krævede en masse bearbejdning og boksning af jorden.

- Jorden var virkelig hård og død dengang, fastslår Norman Dunne, der hurtigt startede med at dyrke efterafgrøder.

Og allerede efter fire til fem år uden pløjning var der synligt flere

■ Her blander Norman Dunne sine forskellige gødninger, der bliver sprøjtet ud på afgrøderne.

■ John Deere fremstiller i USA denne direkte såmaskine, som er populær hos mange CA-landmænd såvel internationalt som i Danmark. Her i maskinhallen hos Norman Dunne.

■ Norman Dunne eksperimenterer sammen med sin far med mange forskellige biologiske materialer.

GLOBAL FARMING

Kontakt: Jørgen P. Jensen
 jpjensen@effektivtlandbrug.dk
 40 41 76 84

■ - Allerede efter fire til fem år uden pløjning var der synligt flere regnorme og mere krummestruktur, fortæller irske Norman Dunne om sin overgang til conservation agriculture. Fotos: Niels Damsgaard Hansen

Kåring til »Farming for Nature«

Begrundelse for udnævnelsen:

- Norman Dunne driver sammen med sin far, Michael Dunne, en 160 hektar stor planteavlsgård uden for landsbyen Maynooth nær Kildare.
- Jorden har været under intensiv bearbejdning i årevis. For omkring fire år siden besluttede Norman og hans far, at det var på tide at bevæge sig væk fra konventionel, intensiv jordbearbejdning og implementere et regenerativt landbrugssystem, der opererer under principperne for bevarende landbrug. På gården dyrkes der blandt andet bønner, havre, byg og hvede til fodermarkedet. Norman producerer også hø til heste.
- Som medlem af BASE Ireland har han fokus på at regenerere jorden og reducere eksterne input, hvor det er muligt. Kornafgrøder dyrkes på jorden ved hjælp af metoder med minimal forstyrrelse eller min-till. Sædskifter og permanente organiske jorddækkesystemer er på plads. Derudover bruges efterafgrøder med flere arter til at opbygge jordens frugtbarhed og forbedre jordstrukturen, samtidig med at de giver en fødekilde til bestøvende insekter.
- Norman eksperimenterer også med biodynamiske præparater samt koreanske, naturlige landbrugsmetoder for at forbedre jordens biologi og pøde frø og udsæd inden såning.
- Siden genindførelsen af regenerative landbrugsmetoder på jorden har der været en betydelig stigning i biodiversiteten og en tilbagevenden af mange fuglearter til gården - Biodiversiteten er eksploderet på jorden her i de sidste tre til fire år, siger han. Norman og Michael nyder at se ugler, sanglærker, spurvehøge, tårnfalke, musvåger, spætter, skovduer, viber, gulhammer og meget mere vende tilbage.
- Ambassadør siden 2021.

regnorme og mere krummestruktur.

De arbejder nu meget på at tilføre jorden mere organisk materiale.

- Vi indsamler husholdningsaffald fra landsbyen og kommer det i tanke til gæring som hjemmelavet kompostgødning.

Biologisk bejdse

Selve opskriften på gødningen har de fundet frem til ved at tage analyser af tankindholdet og tilsætte blandt andet bor og magnesium.

- Vi har også hentet inspiration til

denne bio-gødning hos andre af vores irske farmerkolleger, der arbejder med conservation agriculture, fortæller Normann Dunne.

- Desuden har vi opbygget en erfaring ved at tage planteanalyser gennem vækstsæsonen og set, hvilke næringsstoffer der manglede.

Af hensyn til blandt andet jordens indhold af regnorme, har Dannes ikke anvendt hverken bejdsemidler eller insekticider i de seneste år.

- Vi arbejder på at finde en biologisk bejdse med blandt andet mælkesyrebakterier. Derudover bruger vi kun fungicider mod svampeangreb i få tilfælde.

Men at undgå brug af pesticider er ikke mere et princip, end at det kan brydes i nødsfald.

- Vi skal dog tilbage til nok 2018, siden vi sidst har brugt et insekticid, fastslår Michael Dunne.

■ Efter Norman Dunne har høstet eksempelvis hestebønner, kan han fremstille udsæd, hvor de mindste bønner frasorteres i denne maskine.

Andre vil se med

Begge indrømmer, at udbyttet faldt, da de skiftede til mere fokus på biodiversitet og sund jord – i hvert fald i starten.

- Året 2018 var virkelig dårligt. Men ellers ligger vi både over og under udbytter i konventionelt landbrug. Vores omkostninger er lavere og vores udbytter er på vej opad. Det tager et par år at omstille og få gang i livet i jorden igen.

- Men nu kommer der flere og flere andre landmænd, for at se hvad vi laver, smiler han.

■ - Vi indsamler husholdningsaffald fra landsbyen og kommer det i tanke til gæring som hjemmelavet kompostgødning, siger Norman Dunne. Her et kig ned i gødnings-tanken til hans mange »ansatte«.

■ Companion crops og efterafgrøder er en vigtig del af Norman Dannes markplan